1854. N° 118.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 2 OCTOBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 September.

Meer en meer ontwaakt in de maatschappij het bewust zijn van behoefte aan meerdere kennis en beschaving onder de geringe volksklasse. Op velerlei wijzen tracht men hierin te voorzien; doch stuit uit den aard der zaak op vele bezwaren en op de ongenoegzaamheid der middelen, die tot bereiking van het doel kunnen worden aangewend. 't Is wel niet bevreemdend, dat eene behoefte, die pas sedert weinige jaren de bezorgdheid heeft opgewekt, gemakkelijker erkend wordt, dan men er in voorzien kan; wat de een doelmatig acht, komt soms den ander ongeschikt voor, en moeijelijk anders dan door ondervinding, kan men het meer of min doeltreffende van dezen of genen maatregel beoordeelen.

Het Leydsche Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft onlangs besloten in dit winter-saisoen eene proeve te nemen, met het houden van volksvoorlezingen, op welke onderwerpen uit verschillende vakken van wetenschap zullen worden behandeld.

De zaak is nieuw voor sprekers en hoorders. Zij heeft hare moeijelijkheden. De tijd zal leeren of het den sprekers gelukken zal de belangstelling der hoorders op te wekken en levendig te houden, en of alzoo deze poging ter verspreiding van nuttige kennis eenige vrucht zal dragen. Inmiddels zij de zaak zelve ieder aanbevolen, die haar op eenigerlei wijze zou kunnen ondersteunen.

De nadere bijzonderheden omtrent plaats en tijd zullen weldra worden bekend gemaakt.

— Op de staten van begrooting door den Minister van Binnenl. Zaken bij de Tweede Kamer ingediend, wordt ter uitbreiding der localen van het Museum der Natuurlijke Historie alhier uitgetrokken ƒ 24,400. In de toelichting wordt gezegd, dat eene hoogst belangrijke verzameling visschen, een geschenk van Dr. Bleeker te Batavia, reeds vele duizende tellende, is aangevoerd, dat thans veel ingepakt en onbewerkt moet worden gelaten, omdat de plaatsing onmogelijk is, en het Museum in menig opzigt tot magazijn dient. Hierin zou men voorzien door het bouwen van eene tweede verdieping op zulk een gedeelte van het Museum, dat daartoe stevig genoeg is.

Voor de Academie van Wetenschappen te Amsterdam is voor de toegevoegde vakken van taal- en letterkunde, geschiedenis en wijsbegeerte uitgetrokken ƒ 6,500.

Ter bevordering der belangen van de Nederl. Nijverheid bij de tentoonstelling te Parijs is op de begrooting uitgetrokken ƒ 40,000.

— De Regering heeft het plan om eerlang een post op de begrooting van Staatsuitgaven uit te trekken, voor de Academie van Delft. *(U. C.)*

— Het getal opgenomenen in het werkhuis gedurende de afgeloopen week is geweest als volgt:

24	Sept.	82	volwassenen,	23	kinderen,	te	zamen	105.
25	»	113	»	37	»		»	150.
26	»	130	»	43	»		»	173.
27	»	128	»	40	»		»	168.
28	»	126	»	36	»		»	162.
29	»	124	»	37	»		»	161.
30	»	125	»	39	»		»	164.

— De 7de verkooping van de gronden in den Haarlemmermeerpolder heeft op den 27sten dezer te Lisse plaats gehad. De 1432.69 in veiling gebragte bunders zijn verkocht, gezamenlijk voor ƒ 759,200 en alzoo gemiddeld ruim ƒ 530 per bunder. In het geheel hebben de tot dusverre verkochte 11,365.42 bunders opgebragt, ƒ 5,391.350 of gemiddeld ruim ƒ 474 per bunder.

— Men verneemt, dat zeer spoedig een nieuw examen zal aangekondigd worden van wege het Minister van Marine, ten einde het getal Adelborsten van de 3de kl. te vermeerderen, welke aan het Nieuwediep op een wachtschip zullen geplaatst worden.

— Bij de voordragt op het onderwijs, bij de Tweede Kamer ingediend, wordt als regel gesteld, dat het lager en middelbaar onderwijs strekt tot algemeene ontwikkeling en vorming.

Het lager onderwijs omvat lezen, schrijven, rekenen, de Nederduitsche taal, de beginselen van de aardrijkskunde, der geschiedenis en der natuurkunde, het zingen, de vormleer en het regtlijnig teekenen. — Het middelbaar onderwijs bevat dezelfde vakken, en daarenboven de beginselen der stel- en meetkunde, der levende talen en de gymnastiek.

De scholen zijn openbare, of bijzondere. Die van overheidswege opgerigt en onderhouden, zijn openbare.

De openbare scholen zijn ingerigt voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden. De Onderwijzers in dezelve onthouden zich van iets te onderwijzen, te doen, of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigerlei gezindheid. Het geven van godsdienstig onderwijs wordt overgelaten aan de kerkelijke genootschappen.

In elke gemeente boven de 500 zielen wordt lager onderwijs gegeven. Gemeenten, beneden de 500 zielen, vereenigen zich daartoe, of verstaan zich met meer bevolkte. Elke gemeente voorziet in al de kosten van haar openbaar, lager en middelbaar onderwijs. Daartoe kan schoolgeld worden geheven. Onvermogenden genieten kosteloos onderwijs. Voor de gemeenten, welke onvermogend worden verklaard, wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat, voor de helft door het Rijk en voor de wederhelft door de provincie voorzien.

Tot het geven van openbaar, lager of middelbaar onderwijs en ook van dergelijk onderwijs in bijzondere scholen, wordt vereischt eene acte van toelating, te verkrijgen door het afleggen van een kosteloos examen, alsmede een getuigschrift van goed zedelijk gedrag. De acte van toelating is geldende voor geheel het Rijk. Tegen degenen, die, zonder daartoe geregtigd te zijn, onderwijs geven, wordt straf bedreigd van geldboete of gevangenis.

Het toezigt op het lager en middelbaar onderwijs wordt uitgeoefend door een Inspecteur, school-opzieners en plaatselijke schoolcommissien.

Z. M. behoudt zich voor, het tijdstip te bepalen, waarop de wet in werking zal komen.

— In ons nommer van den 15den dezer deelden wij uit Roelofarendsveen als eene bijzonderheid een berigt mede, omtrent de drukke verzending van augurkjes naar Engeland. Thans meldt men, dat de augurkjes-telers aldaar en te Aalsmeer een buitengewoon voorspoedig jaar gehad hebben, doordien zij voor Engelsche rekening over de 5000 oxhoofden hebben ingelegd, ten bedrage van ƒ 150,000.

— Ongeveer 500 landverhuizers, onder welke Geldersche huisgezinnen, vertrokken den 27sten dezer van Rotterdam, met de Amerikaansche fregatschepen Mississippi en Texas, naar Baltimore en New-York.

— Van Oldemarkt, in Overijssel, wordt als een voorbeeld van vruchtbaarheid medegedeeld, dat in den tuin van den Heer P. H. P. v. M. aldaar, uit 1 Ned. roede en 50 ellen zijn gedolven, 14 schepelsmaatjen bleekroode aardappelen, buiten en behalve de poters en kleinen, of 4 pen mud en 2 schepels; hetwelk de opbrengst, tegen het bunder gerekend, brengt op 200 mud groote aardappelen.

's GRAVENHAGE, 30 September.

Z. M. heeft aan den Adjunct-Intendant van zijn paleis te Amsterdam, H. van Vessem, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van Ridder der Christus-Orde, hem door Z. M. den Koning Regent van Portugal geschonken.

— Het heeft Z. M. behaagd den Heer L. G. H. Mansfeldt, 1ste Luit. bij het regiment grenadiers en jagers (3de batt. jagers), te vereeren met de groote gouden medaille van verdiensten, door Z. M. ingesteld. Gemelde Luitenant zal, zoo men verneemt, gedetacheerd worden bij de Koninklijke Akademie voor de land- en zeemagt.

— Z. M. heeft aan L. de Fouw, eervol ontslag verleend als Burgemeester der gemeente 's Heer Arendskerke c. a.; en in zijne plaats J. P. I. Butener.

— Z. M. heeft J. W. P. Kluit, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend als Griffier bij het Kantongeregt te Alphen.

— De Minister van Financiën maakt bekend, dat op den 18den dezer, door een onbekende, ten huize van den Ontvanger der successieregten te Amsterdam, is afgegeven een som van ƒ 5 [illegible], tot voldoening van successieregt wegens ingekomen kwade posten.

— Bij de aangebodene Staatsbegrooting voor 1855 wordt voor het 1ste hoofdst., *Huis des Konings*, voorgedragen ƒ 800,000, als: ƒ 600,000 voor het inkomen van den Koning, ƒ 150,000 voor de Koningin Weduwe en ƒ 50,000 voor onderhoud der paleizen.

Voor het 2de hoofdst., *Hooge Collegien van Staat*, ƒ 539,836. Voor 1854

is daarvoor verleend *f* 557,177. — De pensioen-staat, in 1854 ten bedrage van *f* 26,335, is met *f* 3750 verminderd, en alzoo gebragt op *f* 22,685.

Voor het 3de hoofdst., *Buitenl. Zaken.* Voor 1854 is daarvoor verleend *f* 484,040. De pensioen-staat is iets verhoogd, en van *f* 50,240, voor 1855 gebragt op *f* 51 774.

Voor het 4de hoofdst., *Justitie*, *f* 2,454,023. Voor 1854 is daarvoor verleend *f* 2,453,401. — De pensioen-staat is van *f* 67,027 tot *f* 76,598 verhoogd.

Voor het 5de hoofdst., *Binnenl. Zaken*, *f* 5,843,713. Voor 1854 is daarvoor verleend *f* 5,712,689. — De pensioen-staat is van *f* 142,591 verhoogd tot *f* 149,870.

Voor het 6de hoofdst., de *Herv. Eeredienst* enz., *f* 1,666,629. Voor 1854 is daarvoor verleend *f* 1,677,906. Voor pensioenen en wachtgelden is voor 1854 toegestaan *f* 188,900, en wordt voor 1855 voorgedragen *f* 187,400.

Voor het 7de hoofdst., *R. K. Eeredienst* enz., *f* 580,253. Voor 1854 is daarvoor verleend *f* 573,329. Voor pensioenen en wachtgelden is voor 1854 toegestaan *f* 49,430, en wordt voor 1855 voorgedragen *f* 47,363.

AMSTERDAM, 29 September.

In de zitting van den Gemeenteraad van gisteren, is door den Voorzitter kennis gegeven, dat de Commissie, door den Raad belast met de aanbieding aan den Koning van een adres, Zaturdag bij Z. M. is toegelaten, dat het Z. M. behaagd heeft het adres gunstig aan te nemen en nog denzelfden avond aan den Minister van Oorlog bevel toe te zenden, om ten spoedigste te zorgen, dat een escadron ruiterij hier wederom in bezetting kwam. Wijders is op voorstel van Burgemeester en Wethouders aan het dagelijks bestuur een crediet van *f* 16,000 gevraagd, om daaruit te bestrijden de onkosten van meerdere hulp aan Stads-Doctoren te verleenen. Dienvolgens is na zeer langdurige beraadslaging, ter zake van de bekende missive, waarbij Stads-Doctoren hun ontslag verzoeken, besloten dat hun zal worden geantwoord, dat aan hun wensch, om meerdere hulp zal worden voldaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 29 September.

De Koningin zal ditmaal vroeger dan gewoonlijk de Schotsche Hooglanden verlaten en waarschijnlijk reeds den 7den October de hoofdstad passeren, om zich naar het eiland Wight te begeven. Daar zal het Hof 2 of 3 weken vertoeven en dan naar Windsor vertrekken.

— De Koningin heeft de weduwe van James Taylor, den man, die de stoomscheepvaart in het praktische leven heeft geroepen, een pensioen van £ 100 geschonken.

— De reistogten van voorname Indische Opperhoofden naar Europa schijnen meer en meer in de smaak te komen. Men verwacht alhier binnenkort Puttialla Radschah, uit Indie, die tot reiskosten 300,000 £ zal mede brengen.

— Naar men verneemt zijn 300,000 £ die ten behoeve van de Turksche leening zijn gestort, reeds op weg naar Konstantinopel.

— Het Britsch Bijbelgenootschap heeft gedurende 1853 zoowel binnen- als buitenlands 1,367,528 Bijbels verspreid. Het geheele getal sedert de oprigting der maatschappij heeft 27,938,631 bereikt.

— Het oorlogschip Miranda is teruggekomen, na 3 maanden dienst in de IJszee en Witte zee. 80 dagen is het in de noordelijkste wateren van Europeesch Rusland geweest; in dien tijd heeft zij 48 malen voor anker gelegen; en onder weg of voor anker 375 schepen aangehouden. Slechts 3 van die schepen zijn genomen, en ten voordeele van de bemanning der Miranda goede prijs verklaard. Maar het voornaamste wapenfeit der Miranda was de verwoesting van Kola, de hoofdstad van Russisch Lapland, die men vroeger buiten het bereik van oorlogsschepen rekende. Thans is zij door Kapitein Lyons aangevallen. Hij moest op eene moeijelijk te bevaren rivier eenen afstand afleggen van 30 Eng. mijlen (10 uren); de rivier is op sommige punten zoo naauw, dat zij naauwlijks toelaat het schip te wenden, en er gaat een sterke stroom. Ofschoon onzeker, hoe sterk de vijand was, besloot hij den 23sten Aug. zijn vaartuig dwars voor het geschut des vijands te leggen; en het waagstuk gelukte. De stad werd opgeëischt; de Gouverneur antwoordde afwijzend; hij plaatste de manschappen aan het geschut; elke toren, elk gebouw werd met schietgaten voorzien en met militairen bezet. De Miranda, hoewel binden een geweerschot afstands, stond het vuur van bommen en gloeijende kogels door; en binnen een uur tijds had zij de batterijen der Russen in puin gelegd.

Nadat het Russische geschut tot zwijgen gebragt was, gingen Engelsche mariniers aan wal; zij begonnen met de Landsmagazijnen en gebouwen te vernielen; en den 24sten was de gansche stad verwoest; gebouwen, magazijnen, kerk en klooster, alles stond in vlam; de 7 zware kerkklokken vielen achtereenvolgens van de doorgebrande balken. Een enkele toren van de versterkte domkerk staat alleen nog overeind, om de plek aan te wijzen, alwaar Kola gelegen heeft. Aan boord is de gezondheidsstaat steeds bijzonder goed geweest.

— Op het kerkhof te Glasnevin is de eerste steen gelegd van een gedenkteeken op het graf van Daniel O'Connell.

— Men weet, dat in alle oorden der Katholijke wereld bijdragen ingezameld zijn voor een fonds tot het oprigten eener Katholieke Hoogeschool te Dublin. Dit fonds bevat thans eene aanzienlijk toereikende som, en in de aanstaande maand November zullen de lessen aan de nieuwe Hoogeschool aanvangen.

— De zwarte monniken der Dominikaner-orde hebben zich, voor het eerst sedert 200 jaren, weder in Ierland nedergezet.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 September.

De nieuwe leening van 400 millioen schijnt te Boulogne door den Keizer zelven met Rothschild gesloten te zijn. De voorwaarden moeten zeer voordeelig wezen. Men zegt echter, dat de leening niet bekend gemaakt zal worden, voor dat de tijding van den val van Sebastopol ontvangen is.

— De gebouwen alhier, waarin zich de keizerlijke stallen bevinden, rue de Courcelles, zijn eene prooi der vlammen geworden.

— Voor de policie alhier zijn thans nog geen 800 personen werkzaam; de nieuwe inrigting vordert de dienst van ruim 3500 personen, en eene uitgaaf van jaarlijks ongeveer *f* 5,600,000 fr.

— Eene wet van 1814 verbiedt het verkoopen op Zon- en Feestdagen. Men geloofde, dat deze wet niet meer van kracht was, doch dezer dagen heeft het Hof van Cassatie het vonnis eener Regtbank bevestigd, waarbij, op grond van die wet, een koopman tot 10 fr. boete was veroordeeld, ter zake van op Zondag te hebben verkocht.

SPANJE.

MADRID, 26 September.

Het schijnt, dat men aan het Ministerie van Binnenl. Zaken ijverig arbeidt aan de noodige beschikkingen omtrent de telegrafie.

— In eene kiezersvergadering, in den avond van 21 dezer, in het district del Rio gehouden, zijn de leden der vereeniging vrij ernstig handgemeen geweest.

— De Cuba-questie is en blijft steeds het groote vraagstuk van den dag. Het verlangen van Noord-Amerika om in bezit van dat eiland te geraken is zoo levendig, dat de Unie de schitterendste aanbiedingen aan Spanje daarvoor doet. Louisiana werd voor 12 millioen dollars aangekocht, voor Cuba echter moeten de Amerikanen tienmaal zooveel aanbieden; van deze 120 millioen doll. zouden zij 20 millioen dadelijk in 1855 voldoen, en de overige 100, naar het verlangen der Spaansche Regering, in 3 of 5 jaren afbetalen. De Noord-Amerikanen oordeelen, dat Spanje de hulpbronnen van zijn aan bevaarbare rivieren arm land, het spoedigst en het best tot 's lands welvaart zou dienstbaar maken, wanneer het deze 120 millioen doll. besteedde tot den aanleg van spoorwegen, daar in dat geval de Spaansche Regering voordeelige handelsverdragen zou kunnen sluiten, en kapitalen tot groote nijverheidsondernemingen in het land trekken.

ITALIE.

ROME, 22 September.

De Paus heeft, in plaats van den overleden Kardinaal Mai, de Staats-Secretaris Kardinaal Antonelli tot Protector van de Benedictijner-orde benoemd.

— Alvorens een besluit te nemen omtrent de tot dekking van het tekort voorgeslagen middelen, wilde de Paus de Kardinalen raadplegen. In eene buitengewone vergadering zijn verschillende plannen besproken. Het oudste lid, de Kardinaal Macchi, voerde met nadruk het woord; hij sprak van de noodzakelijkheid om 's Lands geldwezen in orde te brengen, om de staatsuitgaven te verminderen, om den druk der belastingen voor de mingegoeden te verligten en voor de vermogenden zwaarder te maken, en ook de geestelijkheid een deel van dien last te doen dragen. Deze taal heeft een diepen indruk op de vergadering gemaakt. Vooreerst zal men van het Huis Rothschild de vroeger gemelde som van 4 millioen scudi opnemen; verder heeft de Paus aan den Kardinaal-Secretaris de behartiging aanbevolen van de wenschen, door den Staatsraad geuit.

— Te Bologne zal in den herfst van 1855 eene nijverheidstentoonstelling worden gehouden, waarop ook voortbrengselen van het buitenland zullen worden toegelaten.

PRUISSEN.

BERLIJN, 27 September.

De militairen in het leger, wier diensttijd met den 1sten October verstreken is, zullen worden ontslagen. Ook verneemt men, dat de tweede helft der leening van 30 millioen voorloopig niet zal worden opgenomen. Zelfs ingeval Pruissen in den oorlog zou worden gewikkeld, verwacht men niet dat het noodig zal zijn vóór den winter het leger mobiel te verklaren.

— De spoorweg, welken Pruissen krachtens de tractaten van 20 Julij en 1 Dec. 1853 in het Groothertogdom Oldenburg naar de door de Pruissische Regering aangekochte oorlogshaven Jahde moet laten aanleggen, zal dit jaar grootendeels voltooid en spoedig in gebruik genomen worden.

FRANKFORT.

28 September.

De zevende Kerkendag der Evang. Kerk van Duitschland, dit jaar alhier gehouden, is den 26sten dezer gesloten. Ruim 1500 personen, veelal predikanten uit al de oorden van Duitschland, hebben er aan deel genomen. Er is o. a. beraadslaagd over de speelbanken en hare overgroote nadeelen, voor de maatschappij. Men is eenstemmig tot het besluit gekomen, om de aanblijvende commissie te magtigen, zich, tot al de Duitsche regeringen te wenden, met de bede, dat dergelijke inrigtingen in geheel het Duitsche vaderland mogen worden verboden.

Men verzekert, dat thans van de zijde der Fransche regering ernstige stappen bij den Bondsdag gedaan worden, om diens toestemming te erlangen tot het bouwen van eene vaste brug over den Rijn bij Kehl. Zij wil van de tegenwoordige gunstige stemming in Duitschland gebruik maken tot verwezenlijking van deze, voor het handelsverkeer zoo belangrijke verbinding.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 26 September.

In de jongst verloopen jaren hebben de staatsinkomsten van Oostenrijk eene buitengemeen groote vermeerdering ondergaan. Terwijl zij in 1847 bedroegen 161,733,151 fl., was haar cijfer in 1850 reeds 196,253,200 fl., en dit steeg in 1851 tot 219,504,140 fl., in 1852 tot 226,365,108 fl., en in 1853 tot 237,136,993 fl.

— De quaestie van het overdragen van het protectoraat der Donau-Vorstendommen op Oostenrijk houdt, naar men verzekert, het Oostenrijksche Kabinet in hooge mate bezig. Frankrijk en Engeland hebben hiertoe hunne toestemming gegeven, maar nadrukkelijk den wensch geuit op eene spoedige regeling dezer zaak. De Fransche Kolonel Létang moest van wege Frankrijk de onderhandelingen leiden en en moeten reeds bevredigende resultaten bereikt zijn, zoodat men deze zaak als geëindigd mag beschouwen, vooral daar de Porte zich tot een gemeenschappelijk protectoraat met Oostenrijk onvoorwaardelijk bereid verklaard heeft.

— Alhier loopt het gerucht, dat Generaal Luders, met zijn corps, 60,000 man sterk, weder den Donau overgetrokken en in Dobrutscha verschenen zou zijn. Volgens brieven uit Matchin zou deze stad weder door de Russen zijn bezet.

DENEMARKEN.

KOPENHAGEN, 27 September.

Aan eene deputatie van 63 bewoners van Jutland, die den Koning een van 17,000 handteekeningen voorzien adres tegen den Rijksraad wilden overhandigen, is van 's Koningswege door diens Kabinets-Secretaris kenbaar gemaakt, dat hij, na kennis te hebben bekomen van den inhoud van het adres, aan de deputatie geen gehoor kan verleenen.

RUSLAND.

Door de jongst verschenen Keizerlijk Ukase wordt weder eene ligting van 250,000 man enkel in het westelijke gedeelte des Russischen rijks uitgeschreven. Hierdoor worden de twee klassen der reserve, die uit oud gediende en welgeoefende manschappen bestaat, beschikbaar gemaakt. Deze 250,000 rekruten zullen voor 's hands de dienst verrigten in het binnenste gedeelte des rijks, alsmede in de vestingen, waar zij in den wapenhandel zullen geoefend worden. Op deze wijze wordt de Regering in staat gesteld een nieuw leger van 200,000 welgeoefende soldaten in het veld te brengen.

— Het *Journ. de St. Petersbourg* van 23 dezer bevat eene Keizerlijke Ukase, bevelende de uitgifte van schatkistbons ten bedrage van 6 millioen roebels, zijnde serie 21 en 22. De rente zal beginnen te loopen met 13 Aug. ll.

— Uit Petersburg is bevel gezonden om met verdubbelden ijver aan de voltooijing der telegrafische linie tusschen Odessa en Moskou te arbeiden, die binnen een zeer korten termijn in werking moet gebragt worden. Daarbij wordt tevens voorgeschreven, om de telegrafische bureaux in de nabijheid van Odessa zoodanig in te rigten, dat ingeval de stad in de handen des vijands mogt vallen, of door de Russen bij hunnen aftogt in brand zou worden gestoken, de dépêches van deze stations naar Moskou kunnen worden afgezonden. Op alle deze mogelijke gebeurtenissen is men te Odessa volkomen voorbereid.

— Met het berigt van het vertrek der Russische garde uit Petersburg, verneemt men tevens, dat een groot gedeelte dier troepen, en voornamelijk de ruiterij zich spoedig naar Polen op marsch begeeft; 12 à 15,000 man zullen te Warschau de winterkwartieren betrekken; sedert het einde der omwenteling van 1832 waren die troepen daar niet weder verschenen.

— Een legercorps van 40,000 man, dat te Astrakan bij de Kaspische Zee stond, onder Generaal Perowski, en dat thans met de troepen van den Koning van Bokhara en van den Khan van Khiva, naar Kabul was opgerukt, heeft plotseling tegenbevel gekregen en bevindt zich nu op weg naar den Kaukasus.

TURKYE.

Fuad Effendi is benoemd tot lid der commissie tot regeling der gelijkstelling voor de wet van de Muzelmansche met niet-Muzelmansche onderdanen der Porte.

— Door Derwisch-Pacha is aan de bevolking van Wallachije bij openbare afkondiging bekend gemaakt, dat Vorst Stirbey eerstdaags, als Hospodar van dat Vorstendom, de Regering weder zal aanvaarden.

— Van de Krim is berigt ontvangen volgens hetwelk de Russische schepen voor Sebastopol alleen bij dag kruisen, en zoodra de avond valt, naar Eupatoria of Sebastopol terugkeeren. Zelfs aan visscherschuiten is het niet geoorloofd de havens der Krim te verlaten, uit vrees dat zij de verbondene eenig narigt zouden geven.

— Uit Konstantinopel is van den 20sten. berigt te Weenen ontvangen behelzende, dat Eupatoria op den 13den zonder wederstand, door 2000 Turken, 1 Engelsch en 1 Fransch regement bezet is. De 400 Russen, die daar lagen, hebben zich bij de eerste opeisching overgegeven.

STADS BERIGTEN.

De BURGEMEESTER VAN LEYDEN doet te weten, dat op heden van den Controleur der Directe Belastingen alhier zijn ontvangen twee op den 26sten dezer maand invorderbaar verklaarde Kohieren, als een van het Patent regt 1ste Kwartaal en een van de belasting op het Personeel, bevattende Wijk V, VI, VII, VIII en IX en restanten der gevraagde Schattingen, beide over het dienstjaar 1854 en 1855 en welke op heden aan den Ontvanger der Directe Belastingen zijn verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

LEYDEN, 30 September 1854. VAN LIMBURG STIRUM.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft eervol emeritaat met pensioen verleend aan: DD. F. H. van Berck Colebrander, bij de Ned. Herv. gemeente te Amsterdam; C. W. Kersten, te Barneveld; en J. F. H. Houwing, te Gorredijk; en aan: DD. H. J. Cottels, bij de Waterlandsch Doopsgezinde gemeente te Nes en Hollum op Ameland; en D. IJsenbeek, te Alkmaar.

Voorts heeft Z. M. goedgekeurd het beroep, uitgebragt door den Kerkeraad bij de Herv. gemeente te Echteld, op R. A. E. Snethlage, te Arkel.

DELFT, 28 September. Door de HH. Regenten van het Gasthuis is tot Predikant beroepen, A. G. van Anrooy, te Briels Nieuwland.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 28sten September de Heer J. W. A. Schneiders van Greiffenswerth, van Zierikzee, in de Regten, met *Theses*.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: L. HERDINGH,
EN
B. JESSE.
LEYDEN, 29 September 1854.

Heden overleed in den ouderdom van bijna 71 jaren, Vrouwe SUSANNA VAN HEUKELOM, Weduwe van den Wel-Edel Geb. Heer ANDRIES STADNITSKI, diep betreurd door hare Kinderen en Behuwd-Kinderen.

RHIJNHOF, onder *Oegstgeest*, 27 September 1854. P. C. STADNITSKI, Uit aller Naam.

Heden overleed in den ouderdom van bijna 55 jaren, aan verval van krachten mijn hartelijk geliefde Echtgenoot HENDRIK BEREND LOHMAN, mij nalatende 4 Kinderen. Wat ik aan hem verlies, kunnen zij alleen beseffen, die den waardigen Overledene van nabij gekend hebben.

LEYDEN, 29 September 1854. J. A. KAAKS, Wed. H. B. LOHMAN.

De **Orgelmakers-Affaire** *zal door mijnen Zoon onder de Firma Wed.* H. B. LOHMAN EN ZOON, *worden voortgezet.*

Voor de belangstelling, ondervonden bij de bevalling mijner Echtgenoote, betuig ik mijnen hartelijken dank.

LEYDEN, 28 September 1854. L. R. VAN OUWENALLER.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJK NATIONAAL TOONEEL.

De Ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat zij voornemens zijn gedurende het aanstaande Wintersaizoen **Acht Voorstellingen** te geven, waarvan de eerste zal plaats hebben op Maandag den 30sten October aanst., terwijl de volgende geregeld om de *veertien dagen* zullen gegeven worden.

Voor deze Acht Voorstellingen, zamengesteld uit de keur der nieuwste en beste stukken van het repertoire, hebben zij een **Abonnement** opengesteld, waarvan de prijs bepaald is als volgt: Loge *f* 12.—. Amphitheater *f* 8.—. Parterre *f* 6.40; terwijl de Abonnementslijsten zooveel mogelijk gepresenteerd zullen worden en tevens ter teekening liggen bij den Boekhandelaar W. L. ANDRÉ, Kloksteeg Wijk IV. No. 661.

Daar de Ondergeteekenden de verzekering geven, alles te zullen aanwenden om zedelijkheid en goeden smaak met het nieuwe en bevallige, hand aan hand te doen gaan, zoo vleijen zij zich met eene ruime deelneming van de voorstanders van het Nationaal Tooneel, en met eene bemoedigende ondersteuning van hen, wier hooge stand in de maatschappij, een' gewigtigen invloed kan uitoefenen op den bloei der tooneelspeelkunst.

'S GRAVENHAGE, 22 September 1854. BREEDE & VALOIS.

De Ondergeteekende, sedert eenigen tijd hier ter Stede als **Portraiteur** werkzaam, neemt de vrijheid zich verder tot dat einde beleefdelijk aan te bevelen, alsmede voor het Onderwijs in het **Handteekenen**.

A. H. VAN DER TAK, Hoogewoerd, Wijk III. No. 400.

Op vereerend verlangen, zal H. G. DE BOER, zich nog *eenen* dag bezig houden, met het vervaardigen van **Photographische** en **Daguerréotypen Portretten**, en wel op Donderdag den 5den October, tot zekere sluiting voor dit saisoen. Werkzaam in het Logement den Burg, van 's morgens 10 tot 's namiddags 3 uur.

BROODZETTING,

waarvoor goed en deugdzaam Brood kan worden verkocht, geregeld naar den prijs der granen, volgens Marktberigten, van geaccrediteerde Graanhandelaars, in te gaan Maandag den 2den October 1854.

Blankbrood	per Ned. ℔	37 Cents.
Bruinbrood	„ „	32 „
Ongebuild Tarwebrood	„ „	26 „
Roggebrood	per Ned. ℔ en 5 Oncen	24½ „

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Vereeniging van Broodbakkers hier ter Stede,

Uit naam van het Bestuur,

LEYDEN, 28 September 1854. D. H. REIVEILO, *Secretaris.*

TIJDSCHRIFTEN, WEEK- EN DAGBLADEN, HOLLANDSCHE EN FRANSCHE BOEKWERKEN,

Bij Abonnement voor beide of ieder afzonderlijk, als ook per Deel of per Tijdschrift,

Te verkrijgen bij den Boekhandelaar **A. A. RENSINK**, Breedestraat Wijk IV N°. 243.

Biblioth. voor Buitenl. Theol.; Jaarb. voor Wetensch. Theol.; Godgel. Bijdragen; Waarh. in Liefde; Ernst en Vrede; Christel. Maandschrift; Boekzaal; Kerkel. Cour.; Fakkel; Evang. Kerkbode; Morgenster; Wachter op Sions Muur; Leeskabinet; Nederland; Europa; Iris; de Tijd; Recensent; Letteroefeningen; Navorscher; Globe; Gids; Tijdspiegel; Honigbij; Keur v. Mengel.; Nederl. Museum; Magazijn; Huiskamer; Letterbode; Grondwet; Rotterdamsche, Utrechtsche, en Dordsche Courant. — Voorwaarden *gratis* te verkrijgen.

BIERHUIS *DE ORANJEBOOM,*

Donkersteeg.

Ontvangen versch Beijersch, Kitsinger, Noord-Brabandsch, versch en oud Gerstebier, en versch en oud Bosch.

J. A. TIELKEMEYER.

Tegen Primo November a. s.,

wordt ***te Huur*** aangeboden, twee **Gemeubeleerde Kamers,** op 't schoonste gedeelte der Stad *Leyden*. Adres met *franco* Brieven onder Letter **G.** bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, aldaar.

Men biedt in een ruim Huis met grooten Tuin, staande buiten eene der Poorten dezer Stad, bij een fatsoenlijk Huisgezin, **Gemeubeleerde Kamers** aan, liefst met Kost en Bediening. Bejaarde of ziekelijke Personen zouden ook hier naauwkeurige oppassing en zorg genieten. Adres met *franco* Brieven onder Letters **L. M.** bij de Boek- en Kunsthandelaars SCHREUDER & VAN BAAK, alhier.

UIT DE HAND TE KOOP,

een kapitaal goed onderhouden **HEERENHUIS**, binnen *Leyden*, op de Breedestraat, hebbende drie Beneden- en vier Bovenkamers en alle vereischte gemakken. Te bevragen bij den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden*. Brieven *franco*.

OM CONTANT GELD.

Vrijwillige Verkooping, op Vrijdag 6 October 1854, des voormiddags ten 10 ure, op den Tuin van P. LASSCHUYT, buiten de Koepoort der Stad *Leyden*, op *Amul* onder *Soeterwoude*, ten overstaan van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*, van eene aanzienlijke partij te Veld staande Gebenten, Bloemplanten en Potgewassen, een steenen Stookkas met daarachter staande houten Loots, Broeiramen, Rietmatten, Dakgoed en Gereedschappen, eene partij Broeiaarde, een Schuit met Zeiltuig en verder Toebehooren, een Praam en hetgeen verder te Koop zal worden aangeboden.

OPENBARE VERKOOPING,

Op Regterlijk Gezag,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 7den October 1854, bij Opveiling, en op Zaturdag den 14den October 1854, bij Afslag, beide des avonds ten 7 ure, van:

Een hecht, sterk en gedeeltelijk nieuw vertimmerd HUIS EN ERVE, met afzonderlijke Toegangen in twee gedeelten bewoond wordende, hebbende te zamen zes zoo Boven- als Benedenvertrekken, waarvan de meeste van Stookplaatsen en Kasten voorzien, twee ruime Werkplaatsen, Zolders, Tuin, Regen- en Welwaterspomp en verdere Gemakken; staande en gelegen te *Leyden*, op de Oude Varkenmarkt, Wijk I. N°. 189.

Te bezigtigen des Maandags en Woensdag vóór en op den dag der Veiling en van den Afslag, van des namiddags 2 tot 5 ure; terwijl nadere informatiën te bekomen zijn, ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag 7 October 1854 bij Opveiling, en op Zaturdag 14 October 1854 bij Afslag, des avonds ten 7 ure, van:

Een HUIS EN ERF, waarin de Affaire van *Vischnetten en Touwwerk*, sedert een aantal jaren is, en nog wordt uitgeoefend te *Leyden*, op de Lange Nieuwstraat, Wijk VII. N°. 887. — Een DITO te *Leyden*, op de Mare, Wijk VI. N°. 1171. — Een DITO te *Leyden*, in de Pieterskerk-Choorsteeg, Wijk IV. N° 486. — Zes HUIZEN, nevens elkander te *Leyden*, in de Bernardaalstraat, Wijk II. Nos. 355 *a*, 355 *b*, 355 *c*, 355 *d*, 355 *e* en 355 *f*. — Een HUIS te *Leyden*, op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 213. — Een DITO te *Leyden*, in de Michielstraat, Wijk VI. N°. 1328. — Twee partijen WARMOESLAND, gelegen op Amul onder *Soeterwoude*, te zamen groot 75 roeden en 69 ellen. — Een SPEELTUIN met deszelfs getimmerten, tusschen de Rijnsburger en Morschpoorten der Stad *Leyden* onder *Oegstgeest*, geteekend N°. 157, groot 15 roeden en 54 ellen. — En een HUIS, ERF EN TUIN, buiten de Marepoort, aan de Trekvaart onder *Leyderdorp*, groot 6 roeden en 65 ellen.

Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

VERKOOPING ***in de Stads-Bank van Leening te Leyden***, op Dingsdag den 17den October 1854, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Junij 1853.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

BEURTSCHEPEN,

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN,

Naar *Zwolle*,	Maandag	2	October	12	uur,	Schipper	J. KOSTER.
» *Dordrecht*,	»	2	»	12	»	»	J. KRUL.
» *Alkmaar*,	Woensdag	4	»	10	»	»	L. KROON.
» *Amersfoort*,	»	4	»	11	»	»	J. HOUTZAGER.
» *Sneek*,	»	4	»	11	»	»	K. VIERRSMA.
» *Deventer*,	Donderdag	5	»	12	»	»	G. GOOSENS.
» *Kampen*,	»	5	»	12	»	»	K. DE HAAN.
» *Apeldoorn*	»	5	»	12	»	»	H. WIEPKING.
» *Hoorn*,	Vrijdag	6	»	10	»	»	J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Bestelder C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. De Vertrek-uren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 30 *September*. Van *f* 47 tot *f* 51.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 30 *September*.

Oude Tarwe *f* 14.00 tot *f* 14.50. Nieuwe Tarwe *f* 13.50 tot *f* 14.00. Oude Rogge *f* 9.00 tot *f* 9.50. Nieuwe Rogge *f* 9.30 tot *f* 9.50. Gerst *f* 5.80 tot *f* 6.20. Haver *f* 4.80 tot *f* 5.30. Paardeboonen *f* 6.50 tot *f* 7.30. Duiveboonen *f* 7.80 tot *f* 8.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 29 September.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	[illegible]
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$60\frac{3}{8}$	$60\frac{1}{2}$	$60\frac{1}{2}$
Dito Certificaten	3	$71\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito	4	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{3}{16}$	[illegible]
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	$89\frac{5}{16}$	$89\frac{3}{8}$	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$100\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{3}{4}$	$100\frac{5}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	—	—	—
Dito 1840	4	77	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4	$75\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	$59\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500			
Dito Obligatiën	4	$67\frac{5}{8}$	$67\frac{3}{4}$	$67\frac{5}{8}$
SPANJE, Obligatiën à 1	pCt.	$18\frac{1}{2}$	—	—
Dito Obligatiën	3	$36\frac{1}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$30\frac{3}{8}$	—	—
Bewijzen Coupons		$5\frac{1}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	$68\frac{7}{8}$	69	$68\frac{7}{8}$
Dito Nieuwe	5	$77\frac{15}{16}$	78	—
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$34\frac{7}{8}$	[illegible]	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{1}{2}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	$97\frac{5}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	3	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{1}{8}$	$36\frac{1}{16}$
Dito dito	4	—	—	—
PERU	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
VENEZUELA	$3\frac{1}{2}$	22	—	—
MEXICO	3	$23\frac{3}{16}$	$23\frac{11}{16}$	—
AMERIKA, Bankactiën		$3\frac{3}{4}$	$3\frac{7}{8}$	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto —

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. la Lau.